

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

e-mail: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: ŠKOLA RADOSTI, ŠKOLA KVALITY

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3688

EU PENÍZE ŠKOLÁM

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Autor:	Mgr. Marie Švandová
Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Ročník:	5.
Tematická oblast:	České dějiny 2
Téma hodiny:	Svět páry
Označení DUM:	VY_32_INOVACE_41.05.SVA.VL. 5
Vytvořeno:	07. 10. 2013

SVĚT PÁRY

1. Doplň text:

Lidé ve městech nacházeli práci v nově vznikajících
_____. Byly to veliké dílny,
ve kterých pracovalo mnoho _____.
Nejvíce manufaktur se rozšířilo v _____ výrobě.
Stroje v manufakturách poháněla _____.
Největším vynálezem té doby byl _____.
První parní stroj byl sestrojen v _____,
sestrojil ho _____.
V českých zemích zkonstruoval první parní stroj
_____.
První koňská železnice jezdila na trase _____.
_____.
Koňskou železnici nahradila _____.
(Nápověda: parní železnice, textilní, Anglie, manufaktury,
parní stroj, dělníci, vodní kola, F. J. Gerstner, České
Budějovice - Linec v
Rakousku James Watt,)

2. Doplň jména českých vynálezců a napiš vynálezy, které je proslavily:

SEF-BO-JO-ŽEK _____ - _____
KOP-VIŠ-PRO-DI _____ - _____
SEL-JO-RES-SEF _____ - _____
TRAN-CI-VE-BRA-KO-VER-VÉ _____ - _____
_____ - _____

3. Čtyřsměrka

Vyhledej, která odvětví hospodářství se v 2. pol. 19. stol. nejvíce rozvíjela:

T A U T O M O B I L K Y Y
E Í V T S L Ě D Ě M E Z R
X D S T R O J Í R N Y Y A
T O Y N R Á Z E L E Ž K V
I L Í V T S Ř A N L V N O
L Y C U K R O V A R Y A V
K S P O Ř I T E L N Y B I
Y CH O V - D O B Y T K A P

---

19. století bývá někdy označováno jako „století“ _____

(doplň slovem, které získáš z tajenky:

1. Jméno vynálezce bleskosvodu
2. Manufaktury nahradily
3. V továrnách se užívaly
4. V továrnách pracovaly _____i děti.

1.

2.

3.

4.

Řešení :

1. Doplň text:

Lidé ve městech nacházeli práci v nově vznikajících

manufakturách. Byly to veliké dílny,

ve kterých pracovalo mnoho *dělníků*.

Nejvíce manufaktur se rozšířilo v *textilní* výrobě.

Stroje v manufakturách poháněla *vodní kola*.

Největším vynálezem té doby byl *parní stroj*.

První parní stroj byl sestrojen v *Anglii*,

sestrojil ho *James Watt*.

V českých zemích zkonstruoval první parní stroj

František Josef Gerstner.

První koňská železnice jezdila na trase *České Budějovice -*

Linec v Rakousku.

Koňskou železnici nahradila *parní železnice*.

**2. Doplň jména českých vynálezců a napiš vynálezy, které je
proslavily:**

SEF-BO-JO-ŽEK

JOSEF BOŽEK - PARNÍ AUTOMOBIL

KOP-VIŠ-PRO-DI

PROKOP DIVIŠ - BLESKOSVOD

SEL-JO-RES-SEF

JOSEF RESSLER - LODNÍ ŠROUB

TRAN-CI-VE-BRA-KO-VER-VÉ

BRATRANCI VEVERKOVÉ - RUCHADLO

Čtyřsměrka

Automobilky, zemědělství, strojírny, železárny,

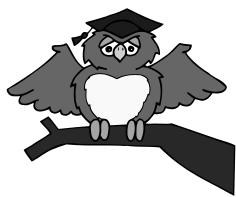
vlnářství, cukrovary, spořitelny, chov dobytka,

textilky, doly, banky, pivovary

19. století bývá někdy označováno jako „století“
páry

(doplň slovem, které získáš z tajenky:

1. P R O K O P
2. T O V Á R N Y
3. S T R O J E
4. Ž E N Y

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

e-mail: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Seznam použité literatury a pramenů:

Čapka, F. Vlastivěda 5. Významné události nových českých dějin. Učebnice pro 5. Ročník. Brno: NOVÁ ŠKOLA, s.r.o. 2013. 55 s. ISBN 978-80-7289-480-2.

Čapka, F. Člověk a jeho svět. Lidé a čas. Obrazy z novějších českých dějin. Všeň: ALTER, 2012. 59 s. ISBN 978-80-7245-229-3.

Dlouhý, A., Chmelařová, H. Pracovní listy k učebnici Obrazy z novějších českých dějin. Všeň: ALTER, 2011. 47 s. ISBN 80-7168-013-3.